



PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 19 lipca 2021 r.

Znak: WK-610/7/4/21

Pan
Aleksander Wyra
Burmistrz Miasta
Łaziska Górne

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach: 15 lutego 2021 r. do 31 marca 2021 r., kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Łaziska Górne** za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 marca 2021 r.

Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono w protokole kontroli, podpisanym w dniu 20 maja 2021 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2018 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki (tzw. in house) na roboty budowlane pn.: „Budowa drogi wraz z infrastrukturą techniczną od os. Zośka do ul. Pięknej w Łaziskach Górnych”, w którym zamawiający nie wskazał uzasadnienia faktycznego wyboru trybu z wolnej ręki w zakresie przesłanki zastosowania tego trybu określonej w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.) tj. że ponad 90% działalności osoby prawnej, której zamierzał zlecić to zadanie, dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiającego lub przez inną osobę prawną, nad którą zamawiający sprawuje kontrolę.*

Zamawiający nie wskazał ww. uzasadnienia faktycznego w:

- *protokole postępowania, a zgodnie z przepisem art. 96 ust. 1 pkt 9 ww. ustawy, protokół zawiera wskazanie okoliczności uzasadniających zastosowanie trybu z wolnej ręki;*
- *ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy zamieszczonym w Biuletynie Zamówień Publicznych, czym naruszono art. 66 ust. 2 pkt 3 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym w ww. ogłoszeniu zawiera się co najmniej uzasadnienie wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki;*
- *informacji o zamiarze zawarcia umowy, którą przed udzieleniem zamówienia w powyższym trybie zamawiający zamieścił na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a zgodnie z przepisem art. 67 ust. 11 pkt 5 ww. ustawy, w informacji tej zawiera się m.in. podstawę prawną i uzasadnienie wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki;*

- informacji o udzieleniu zamówienia, którą zamawiający zamieścił na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a zgodnie z przepisem art. 67 ust. 13 pkt 1 lit. d ww. ustawy, ww. informacja o udzieleniu zamówienia w trybie z wolnej ręki zawiera co najmniej: podstawę prawną i uzasadnienie wyboru trybu udzielenie zamówienia.

Przedmiotowego zamówienia udzielono w trybie z wolnej ręki, na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12 lit. a - c ustawy – Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający udziela zamówienia z wolnej ręki osobie prawnej, jeśli spełnione są łącznie następujące przesłanki:

- zamawiający sprawuje nad tą osobą prawną kontrolę, odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polegającą na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej; warunek ten jest również spełniony, gdy kontrolę taką sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego w taki sam sposób (art. 67 ust. 1 pkt 12 lit a),

- ponad 90% działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiającego sprawującego kontrolę lub przez inną osobę prawną, nad którą ten zamawiający sprawuje kontrolę, o której mowa powyżej (art. 67 ust. 1 pkt 12 lit b), w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego (art. 67 ust. 1 pkt 12 lit. c).

O ile jednak zamawiający uzasadnił tak pod względem prawnym jak i faktycznym przesłanki określone w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit a i lit c ww. ustawy, o tyle co do przesłanki określonej w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit b ww. ustawy, zamawiający poprzestał na zacytowaniu treści samego przepisu.

Z żadnego natomiast ze wskazanych dokumentów postępowania nie wynikało, w jaki sposób zamawiający ustalił i udokumentował spełnianie przesłanki określonej w art. 67 ust. 1 pkt 12 lit b ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Dopiero w udzielonych w trakcie kontroli przez p. Jana Ratkę - Zastępcę Burmistrza Miasta wyjaśnieniach zawarto informację na temat wysokości procentu działalności wykonawcy dotyczącego wykonywania zadań powierzonych przez zamawiającego oraz informację, że dane te oraz dokumenty na ich potwierdzenie były w posiadaniu zamawiającego przed wszczęciem postępowania.

Protokół postępowania zatwierdził p. Jan Ratka – Zastępca Burmistrza Miasta. Przygotowanie dokumentacji postępowania należało do pracowników Referatu Zamówień Publicznych i Kontroli, nad którymi nadzór sprawował Kierownik tego Referatu.

– W 2018 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na zadanie pn.: „Zagospodarowanie terenu tzw. „Centrum Frajdy” przy ul. Ogrodowej w Łaziskach Górnych”, w którym zamawiający zaniechał wezwania wykonawcy, którego oferta została oceniona jako najkorzystniejsza w tzw. procedurze odwróconej, do uzupełnienia, poprawienia lub udzielenia wyjaśnień dokumentów na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu. W konsekwencji zamawiający udzielił zamówienia wykonawcy, który nie potwierdził spełniania warunków udziału w postępowaniu.

Powyższym naruszono art. 26 ust. 3, art. 22 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 7 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.). Zgodnie z powołanymi przepisami jeżeli złożone przez wykonawcę oświadczenia lub dokumenty m.in. potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu są niekompletne lub budzą wątpliwości zamawiający wzywa do ich uzupełnienia lub poprawienia lub do udzielenia wyjaśnień. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, natomiast

zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości. Zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

W powyższym postępowaniu w SIWZ z dnia 2 lutego 2018 r. oraz w ogłoszeniu o zamówieniu opublikowanym pod tą samą datą zamawiający w zakresie warunku udziału w postępowaniu dotyczącego zdolności technicznej lub zawodowej zapisał, że będzie wymagał aby wykonawca wykazał:

- że w okresie ostatnich pięciu lat przez upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie, wykonał w sposób należyty (zgodnie z przepisami prawa budowlanego i prawidłowo ukończył):

- co najmniej dwie roboty budowlane (każda w ramach odrębnej umowy), o charakterze i złożoności porównywalnej z przedmiotem zamówienia, polegające na wykonaniu zagospodarowania terenu obejmującego budowę placu zabaw z elementami małej architektury, o wartości co najmniej 800.000 zł brutto każda robota, w tym wartość urządzeń zabawowych powinna wynosić nie mniej niż 400.000 zł brutto dla każdej umowy,

- co najmniej jedną robotę budowlaną, o charakterze i złożoności porównywalnej z przedmiotem zamówienia, polegającą na budowie, przebudowie lub remoncie dróg lub chodników o nawierzchni bitumicznej, o wartości co najmniej 200.000 zł brutto.

Jak dodatkowo wymagał zamawiający: „w przypadku, gdy w/w zakres robót budowlanych będzie stanowił część robót o szerszym zakresie, wykonawca zobowiązany jest w „Wykazie robót budowlanych” (załącznik do SIWZ) wyodrębnić rodzajowo roboty, o których mowa powyżej. W przypadku gdy wykonawca nabył doświadczenie przy realizacji zamówienia jako członek Konsorcjum, to winien wykazać, że bezpośrednio wykonywał tę część zamówienia, która będzie odpowiadała zakresowi który został określony przez zamawiającego na potwierdzenie warunku udziału w postępowaniu” (zapis zawarty w części SIWZ oznaczonej jako punkt 7.1.3., str. 5 oraz analogicznie w ogłoszeniu o zamówieniu).

W złożonym na wezwanie zamawiającego z dnia 2 marca 2018 r. dokumencie pn.: „Wykaz robót budowlanych” z dnia 6 marca 2018 r., wykonawca wykazał wykonanie następujących robót:

- poz. 1: „Wykonanie strefy sportu i rekreacji w Parku Kościuszki w Ustroniu” (robota wykazana w „Wykazie robót budowlanych” z dnia 20 lutego 2018 r. załączonym do oferty wykonawcy) – jak wynika z informacji zamieszczonych w „Wykazie” zadanie realizowane było na rzecz UM Ustroń, w okresie od stycznia do czerwca 2014 r., za kwotę: 2.005.036,14 zł (w tym wartość urządzeń nie mniej niż 400.000 zł brutto) – wykonawca załączył rekomendację dotyczącą ww. roboty, wystawioną przez Urząd Miasta Ustroń.

Z rekomendacji wynika, że zadanie ujęte w „wykazie robót budowlanych” realizowane było przez konsorcjum firm, którego liderem był wykonawca. Przedmiotem robót była „dostawa i montaż urządzeń zabawowo-rekreacyjno-sportowych i małej architektury wraz z oświetleniem solarnym, wykonanie bezpiecznych nawierzchni, remontu istniejących boisk, strefy malucha i parku dla psów w ramach projektu i zadania p.n.: „Nowy produkt turystyczny Ustroń – strefa sportu i rekreacji w Parku Kościuszki w rejonie bulwarów nadwiślańskich”. W rekomendacji wymieniono zakres wykonanych prac, bez wskazania kto w ramach konsorcjum te prace wykonał.

Pomimo zatem faktu, że roboty te realizowane były przez konsorcjum firm, wykonawca nie wykazał, jaki zakres robót wykonywał bezpośrednio oraz czy zakres ten, odpowiada zakresowi robót określonego przez zamawiającego w ramach warunku zdolności technicznej lub zawodowej. Obowiązek wykonawcy w tym zakresie jednoznacznie wynikał z zapisów SIWZ i ogłoszenia o zamówieniu: „W przypadku gdy wykonawca nabył

doświadczenie przy realizacji zamówienia jako członek Konsorcjum, to winien wykazać, że bezpośrednio wykonywał tę część zamówienia, która będzie odpowiadała zakresowi który został określony przez zamawiającego na potwierdzenie warunku udziału w postępowaniu”,

- poz. 2: „Budowa siłowni i placów zabaw w Sosnowcu” – z „Wykazu” wynika, że zadanie realizowane było na rzecz UM Sosnowiec w okresie od lipca do listopada 2015 r., za kwotę: 1.011.547,68 zł (w tym wartość urządzeń nie mniej niż 400.000 zł brutto). Jak wynika z załączonych przez wykonawcę Referencji, wystawionych 10 sierpnia 2016 r., i podpisanych przez p. Arkadiusza Chęcińskiego – Prezydenta Miasta Sosnowiec, wykazane zadanie referencyjne realizowane było w formule zaprojektuj i wybuduj, i składało się z następujących części:

A. Budowa Strefy Aktywności na osiedlu Ordonówny w Sosnowcu,

B. Bezpieczne i przyjazne przedszkole – budowa placu zabaw wraz z zagospodarowaniem ogrodu,

C. Budowa rodzinnego placu zabaw w Sosnowcu (ul. Rodakowskiego).

W referencjach wskazano zakres wykonanych prac tj. dokumentacja projektowa, demontaż i utylizacja asfaltu i płyt betonowych, demontaż urządzeń zabawowych, dostawa i montaż: małej architektury, nawierzchni bezpiecznej poliuretanowej i przerostowej, obrzeży, kostki brukowej, kamery, piłkochwyty, ogrodzenia panelowego, wykonanie trawników, wykonanie boiska sportowego poliuretanowego wraz ze sprzętem sportowym, wykonanie nawierzchni asfaltowej. Jak wynika z tychże referencji, wartość całości prac wynosiła 1.011.547,68 zł brutto.

Jak zatem wynika z powyższego, wykazane zadanie referencyjne realizowane było w formule zaprojektuj i wybuduj. Zatem na wartość zamówienia składały się nie tylko roboty budowlane polegające na wykonaniu zagospodarowania terenu obejmującego budowę placu zabaw z elementami małej infrastruktury, o wartości co najmniej 800.000 zł brutto ale również sporządzenie projektu budowlanego. Wykonawca jednak nie wyodrębnił rodzajowo różnych robót polegających na: sporządzeniu projektu budowlanego oraz wymaganym przez zamawiającego zagospodarowaniu terenu obejmującego budowę placu zabaw. Zatem, zamawiający nie miał wiedzy, jaka była wartość robót o zakresie wymaganym przez zamawiającego w ramach warunku udziału w postępowaniu. Wykonawca nie wyodrębnił w „Wykazie” różnych rodzajowo prac (prace projektowe i prace polegające na zagospodarowaniu terenu obejmujące budowę placu zabaw) pomimo, iż był do tego zobowiązany zgodnie z zapisami SIWZ oraz ogłoszenia o zamówieniu: „w przypadku, gry w/w zakres robót budowlanych będzie stanowił część robót o szerszym zakresie, wykonawca zobowiązany jest w „Wykazie robót budowlanych” (załącznik do SIWZ) wyodrębnić rodzajowo roboty, o których mowa powyżej” (tj. roboty wymagane w ramach warunku zdolności technicznej lub zawodowej),

- poz. 3: „Dostawa i montaż urządzeń zabawowych siłowni zewnętrznych oraz nawierzchni bezpiecznej” – z „Wykazu” wynika, że zadanie realizowane było w Bielsku-Białej, na rzecz PHU TOMART S.C. G.Tomala, B.Tomala, w okresie od marca do października 2016 r., za wynagrodzeniem w kwocie: 900.077,71 zł (w tym wartość urządzeń nie mniej niż 400.000 zł brutto) – z załączonej rekomendacji z dnia 27 października 2017 r. wynika, że zadanie p.n.: „Dostawa i montaż urządzeń zabawowych, siłowni zewnętrznych oraz nawierzchni bezpiecznej” realizowane było w ramach zadania: „Przebudowa i rozbudowa Bulwarów Straceńskich w Bielsku-Białej - Etap II”.

W ramach robót budowlanych zostały wykonane dostawa i montaż urządzeń zabawowych, siłowni zewnętrznych, małej architektury, nawierzchni bezpiecznej, nawierzchni przerostowej, słupów oświetleniowych - wartość prac 900.077,71 zł brutto.

Z załączonej rekomendacji wynika, że zadanie p.n.: „Dostawa i montaż urządzeń zabawowych, siłowni zewnętrznych oraz nawierzchni bezpiecznej” realizowane było w ramach zadania: „Przebudowa i rozbudowa Bulwarów Straceńskich w Bielsku-Białej -

Etap II”, a zatem było częścią większej całości. Z dokumentów nie wynika jednak, czy zadanie to wykonawca realizował jako generalny wykonawca, czy też jako jedynie podwykonawca. Z „Wykazu” oraz z rekomendacji wynika, że wykonawca realizował dostawę i montaż różnych urządzeń (zabawowe, siłownia zewnętrzna i inne), natomiast nie wynika, że wykonawca zrealizował zagospodarowanie terenu obejmujące budowę placu zabaw, czego wymagał zamawiający.

Stosownie natomiast do treści art. 3 pkt 4 lit c ustawy – Prawo budowlane – niewielkie obiekty użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki stanowią obiekty małej architektury. Ustawodawca różnicuje również pojęcie „budowy” od pojęcia „montażu”. Zgodnie bowiem z art. 3 pkt 6 ustawy – Prawo budowlane, budowa to wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektu budowlanego. W myśl natomiast art. 3 pkt 7 tej ustawy, roboty budowlane to budowa, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Z powyższego wynika, że wprowadzie montaż jak też budowa to roboty budowlane, jednak nie są to pojęcia tożsame.

- poz. 4 „Remont ul. Zjazdowej w Łodygowicach” (robota wykazana w „Wykazie robot budowlanych” z dnia 20 marca 2018 r., załączonym do oferty wykonawcy) – z „Wykazu” wynika, że prace wykonano na rzecz MAR-TOM T. Chrobak w okresie od maja do lipca 2015 r., za wynagrodzeniem w kwocie: 348.975,60 zł – zgodnie z wymogami zamawiającego.

Ocena spełnienia warunków udziału w postępowaniu należała do członków Komisji Przetargowej powołanej 1 lutego 2018 r., pismem znak: RZPK.271.2.2018, podpisanym przez p. Aleksandra Wyrę – Burmistrza Miasta.

Protokół postępowania zatwierdził dnia 27 marca 2018 r. p. Aleksandra Wyrę – Burmistrza Miasta.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, wykonującymi czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowania o zamówienia publiczne w zakresie:

- przeprowadzania postępowania z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców, stosownie do treści art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2019 z późn. zm.),
- udzielania zamówienia wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy, stosownie do art. 17 ust. 2 ww. ustawy,
- dokonywania prawidłowej oceny zdolności technicznej lub zawodowej wykonawców, zgodnie z art. 116 ust. 2 w zw. z art. 112 ust. 2 pkt 4 oraz art. 266 ww. ustawy,
- wzywania do poprawiania, uzupełniania podmiotowych środków dowodowych, stosownie do treści art. 128 ust. 1 w zw. z art. 266 ww. ustawy,
- zamieszczania w protokole postępowania okoliczności uzasadniających zastosowanie wybranego trybu, stosownie do art. 72 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy,
- zamieszczania w ogłoszeniu o zamiarze zawarcia umowy uzasadnienia faktycznego wyboru trybu z wolnej ręki, stosownie do treści pkt 4 ppkt 2) załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych z dnia 23 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r., poz. 2439), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2017-2021 (do dnia kontroli), nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji, deklaracji podatkowych oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Zgodnie z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.), organy podatkowe pierwszej instancji dokonują czynności sprawdzających, mających na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Stosownie do art. 274a § 1 tej ustawy, organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W myśl art. 274a § 2 tej ustawy, w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.*

Ponadto, organ podatkowy nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia u podatników kontroli podatkowej, o której mowa w art. 281 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z przytoczonym przepisem, organy podatkowe pierwszej instancji mogą również przeprowadzić kontrolę podatkową u podatników. W myśl art. 281 § 2 ww. ustawy, celem kontroli podatkowej jest sprawdzenie, czy kontrolowani wywiązują się z obowiązków wynikających z przepisów prawa podatkowego.

Na nieruchomościach zajmowanych przez podatników znajdowały się budowle, wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej, których podatnicy nie deklarowali w złożonych informacjach na podatek od nieruchomości, rolny i leśny. Powyższe dotyczyło:

- *podatnika o nr ewidencyjnym 0/3807 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu oraz ogrodzenia. Podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości na 2018 r. oraz korektę informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych w dniu 17 sierpnia 2020 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, w których nie wykazał ww. budowli.*

Na podstawie danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje teren wyłożony częściowo betonowymi kostkami (sześciokątnymi), płytami betonowymi i ażurowymi oraz kostką brukową, pełniący m.in. funkcje parkingu czy ciągu jezdno-pieszego służącego osobom korzystającym z tego terenu, a nieruchomość jest ogrodzona.

- *podatnika o nr ewidencyjnym 0/6712 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu oraz ogrodzenia. Podatnik złożył informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych w dniu 24 października 2019 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, w której nie wykazał budowli.*

Na podstawie danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje urządzony parking utwardzony, wyłożony kostką brukową, wjazd wyłożony betonowymi płytami, ponadto część nieruchomości ogrodzona jest płotem z płyt betonowych, a część ogrodzeniem panelowym wraz z bramą wjazdową.

- podatnika o nr ewidencyjnym 0/9227 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu oraz ogrodzenia. Podatnik złożył informację w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w dniu 13 lutego 2018 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, w której nie wykazał budowli.
Na podstawie danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje plac utwardzony, wyłożony kostką brukową oraz ażurową, zapewniający miejsca parkingowe dla klientów podatnika, a nieruchomość ogrodzona jest ogrodzeniem panelowym wraz z bramą wjazdową.
- podatnika o nr ewidencyjnym 0/5802 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu. Podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w dniu 17 sierpnia 2020 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych nie wykazał ww. budowli.
Z danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej wynika, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje utwardzony parking, wyłożony kostką brukową, zapewniający miejsca parkingowe dla klientów korzystających z usług podatnika.
- podatnika o nr ewidencyjnym 0/5441 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu i ogrodzenia. Podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w dniu 16 października 2014 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, w której nie wykazał ww. budowli.
Z danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej wynika, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje parking utwardzony, wyłożony kostką brukową, zapewniający miejsca parkingowe dla klientów korzystających z usług podatnika, a nieruchomość ogrodzona jest ogrodzeniem panelowym wraz z bramą wjazdową.
- podatnika o nr ewidencyjnych 0/7401 i 1/6090 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu i ogrodzenia. Podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w dniu 13 października 2017 r., do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, a następnie korektę informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych w dniu 28 kwietnia 2020 r., w których nie wykazał ww. budowli.
Z danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej wynika, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje parking utwardzony, wyłożony kostką brukową, zapewniający miejsca parkingowe dla klientów korzystających z usług podatnika, a nieruchomość jest ogrodzona ogrodzeniem panelowym wraz z bramą wjazdową.
- podatnika o nr ewidencyjnym 0/7759 (osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą), który nie zadeklarował do opodatkowania wartości budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tj. parkingu i ogrodzenia. Podatnik złożył korektę informacji w sprawie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w dniu 5 lipca 2017 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, w której nie wykazał ww. budowli.
Z danych pochodzących z ogólnodostępnej platformy internetowej ustalono, że na nieruchomości podatnika funkcjonuje urządzony parking utwardzony, wyłożony kostką brukową, pełniący m.in. funkcje parkingu służącego osobom korzystającym z usług podatnika, a nieruchomość jest ogrodzona ogrodzeniem panelowym wraz z bramą wjazdową.

Zgodnie z art. 1a ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 716 z późn. zm.), budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem art. 1a ust. 2a ww. ustawy, a ten z kolei stanowi, iż do budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się: budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r. poz. 1202 z późn. zm.) lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budowlę lub ich części z użytkowania.

W ślad za art. 2 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają nieruchomości lub obiekty budowlane: budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W myśl art. 1a ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, budowla to obiekt budowlany w rozumieniu przepisów prawa budowlanego niebędący budynkiem lub obiektem małej architektury, a także urządzenie budowlane w rozumieniu przepisów prawa budowlanego związane z obiektem budowlanym, które zapewnia możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, urządzenie budowlane to urządzenie techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem.

Ponadto, w myśl art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, jeżeli w trakcie roku podatkowego zaistniało zdarzenie mające wpływ na wysokość opodatkowania w tym roku, a w szczególności zmiana sposobu wykorzystywania przedmiotu opodatkowania lub jego części, podatek ulega obniżeniu lub podwyższeniu, poczynając od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło to zdarzenie. W ślad z kolei za art. 6 ust. 6 ww. ustawy, osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3 tej ustawy.

Zgodnie z dodatkowymi wyjaśnieniami z dnia 17 czerwca 2021 r., organ podatkowy prowadzi czynności wyjaśniające i sprawdzające do ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania ww. nieruchomości. Podatnicy o numerach ewidencyjnych: 0/3807, 0/9227, 0/5441, 0/7759 zostali wezwani do złożenia ewidencji środków trwałych za lata 2016-2021. Do dnia 16 czerwca 2021 r. nie przedstawiono wymaganych dokumentów.

Podatnicy o numerach ewidencyjnych: 0/6712, 0/7401 i 1/6090, dostarczyli ewidencje środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych za lata 2016-2021. W związku z dalszymi wątpliwościami, organ podatkowy wezwał podatników do złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Odnosnie podatnika o nr ewidencyjnym 0/5802, podatnik został wezwany do złożenia informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz informacji o gruntach. W dniu 16 czerwca 2021 r. do Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych wpłynęły informacje podatnika, w których zadeklarował wartość budowli oraz powierzchnię gruntu związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. W związku z powyższym organ podatkowy wyda decyzje zgodne z danymi zawartymi w informacji złożonej przez podatnika.

Zadania związane m.in. z wymiarem podatku od nieruchomości, rolnego oraz leśnego od osób fizycznych należały do pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tegoż Wydziału.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i 2, art. 281 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.), mając na uwadze art. 1a ust. 1 pkt 2, 3, art.2 ust.1 pkt 3, art. 6 ust.3, art.6 ust.6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.), oraz art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- *W latach 2017-2021 (do dnia kontroli), na kartach kontowych podatników będących osobami fizycznymi dokonywano przypisu/odpisu podatku od nieruchomości/łącznego zobowiązania pieniężnego z dniem wystawienia decyzji podatkowych, zamiast z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego ustalającej wysokość tego zobowiązania. Naruszono tym § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), w związku z art. 212, art. 21 § 1 pkt 2, art. 133 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r., poz. 613 z późn. zm.).*

Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania, a stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, przypisu lub odpisów na karcie kontowej należy dokonywać na podstawie doręczonej stronie decyzji.

Powyższe stwierdzono na przykładzie 14 podatników, w tym: podatników podatku od nieruchomości oraz podatników łącznego zobowiązania pieniężnego, którym dostarczono decyzje od 1 do 67 dni po dokonaniu przypisu, odpisu podatku na kartach kontowych.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych, powyższe wynikało z ustawień programu księgowego.

Zadania w zakresie prawidłowego dokonywania przypisu, odpisu na kartach kontowych należały do pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tegoż Wydziału.

Wniosek nr 3

Zapewnić prawidłowe dokonywanie przypisu i odpisu podatku na kartach kontowych podatników osób fizycznych, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art. 212, art. 21 § 1 pkt 2 i art. 133 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r., poz. 1325 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem gminnym:

- *W latach 2017 - 2020 (do dnia kontroli) zaniechano naliczenia i wyegzekwowania należności za bezumowne użytkowanie nieruchomości gminnych, czym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198 z późn. zm.) oraz art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 i pkt 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, źródłami dochodów własnych gminy są dochody z majątku gminy natomiast jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości polega m.in. na wykonywaniu czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzeniu windykacji tych należności a także na podejmowaniu czynności w postępowaniu sądowym, w szczególności w sprawach o zapłatę należności za korzystanie z nieruchomości.*

Powyższe dotyczyło:

- *nieruchomości gminnej oznaczonej jako działka nr 4062/176 o pow. 0,0466 ha, która była użytkowana przez jej późniejszych nabywców do dnia 17 sierpnia 2018 r. tj. zawarcia umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego Rep A nr 3826/2018. Na zdjęciach dołączonych do operatu szacunkowego wyceny nieruchomości sporządzonego dnia 14 czerwca 2018 r. widać częściowo posadowione na tej działce dwa budynki.*

Według złożonych wyjaśnień, nieruchomość ta została prawdopodobnie częściowo zabudowana w wyniku nieprawidłowości na etapie inwestycji poczynionych przez poprzednika obecnego właściciela i przez niego użytkowana. Po stwierdzeniu tego faktu, obecnemu właścicielowi nieruchomości zaproponowano wykup gruntu. Działka nie mogła zostać zagospodarowana jako samodzielna nieruchomość, ze względu na niewielką powierzchnię oraz położenie w planie zagospodarowania, gdyż w większości, poza terenami zabudowy mieszkaniowo-usługowej, objęta została strefą zieleni śródpolnej i wysokiej.

- *nieruchomości gminnej oznaczonej jako działka nr 1293/22 o pow. 0,0354 ha, która była użytkowana przez jej późniejszych nabywców do dnia 10 maja 2019 r. tj. zawarcia umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego Rep. A nr 2022/2019.*

Na zdjęciu z ortofotomapy z nakładką mapy ewidencyjnej dołączonym do operatu szacunkowego z określenia wartości rynkowej prawa własności nieruchomości gruntowej z dnia 5 października 2018 r., widać dwa rzędy zabudowanych w ciągu garaży, które stanowią ciągłość z garażami z działki przyległej o nr 1319/22 (str. 12). Zabudowę garażami potwierdza dołączona do operatu dokumentacja fotograficzna według stanu na 1 października 2018 r.

Według złożonych wyjaśnień przed zbyciem tej nieruchomości w roku 2019 została zabudowana garażami blaszanymi o czym Gmina nie posiadała wiedzy. Dopiero w chwili, w której Gmina dowiedziała się o zabudowie w/w działki garażami, zaproponowano jej sprzedaż w drodze bezprzetargowej (działka nie mogła zostać zagospodarowana jako samodzielna nieruchomość).

Czynności z zakresu gospodarowania gminnymi nieruchomościami, w tym m.in. naliczania opłat za bezumowne korzystanie z nieruchomości, wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości należało do p. Aleksandra Wyra – Burmistrz Miasta.

Wniosek nr 4

Podjąć działania mające na celu ustalenie okresu bezumownego korzystania z nieruchomości gminnych oznaczonych jako działki o numerze 4062/176 i 1293/22 oraz naliczyć opłatę za bezumowne korzystanie z ww. nieruchomości, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 38), a ponadto art. 23 ust. 1 pkt 5 i pkt 8 w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych w zakresie kontroli sposobu wykorzystania nieruchomości komunalnych oraz realizacji dochodów z mienia, stosownie do treści art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305) w związku z art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 38) oraz z art. 23 ust. 1 pkt 5 i pkt 8 w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

- *Do dnia zakończenia kontroli zaniechano opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym od 1 stycznia 2017 r. mowa w art. 25 ust. 1, ust. 2 i ust. 2a (wcześniej ww. zagadnienie regulował art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 3) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanymi przepisami, gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości przez burmistrza polega w szczególności na sporządzaniu planów wykorzystania zasobu.*

Zgodnie z wyjaśnieniami przez Naczelnika Wydziału Mienia Komunalnego, nie sporządzono planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości w formie odrębnego dokumentu, gdyż elementy tego planu występowały w sporządzanych corocznie materiałach przygotowywanych do opracowania projektu budżetu. Postępowanie takie oparte jest na założeniu, że gminny zasób nieruchomości wykorzystywany będzie z godnie z ustaleniami zawartymi w uchwale budżetowej na dany rok.

Osobą odpowiedzialną za gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości, zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, był p. Aleksander Wyra – Burmistrz Miasta Łaziska Górne.

Wniosek nr 6

Podjąć czynności zmierzające do opracowania wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, stosownie do art. 25 ust. 1, ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn.zm.).

W zakresie realizacji planu wydatków budżetowych:

- *W latach 2018 - 2020 dokonano wydatków budżetowych, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Naruszono tym art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.*

Przekroczenia planu wydatków w latach 2019-2020 o łączną kwotę 45.453,21 zł, stwierdzono w zakresie wydatków, poniesionych w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- *w 2019 r.:*

- *w dziale 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412 – „Ochotnicze Straże Pożarne”, § 3020 – „Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń” - w dniu 11 czerwca 2019 r. dokonano wypłaty ekwiwalentu dla członków OSP na łączną kwotę 1.760,86 zł. Na ten dzień plan wydatków wynosił 16.400,00 zł, a łączne wydatki wyniosły 17.484,33 zł, tym samym przekroczone plan o 1.084,33 zł, zwiększenia planu dokonano w dniu 26 czerwca 2019 r.;*

- *w dziale 855 – „Rodzina”, rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego”, § 2910 – „Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Paragraf obejmuje zwroty dotacji oraz zwroty płatności, o których mowa w art. 186 pkt 2 ustawy” - w dniu 15 kwietnia 2019 r. dokonano przekazania środków z tytułu nienależnie pobranego świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wychowawczego, rodzinnego na rachunek Wojewody Śląskiego, które MOPS przekazał do budżetu 12 kwietnia 2019 r. Na ten dzień plan wydatków wynosił 60.000,00 zł, łącznie wydatki wyniosły 63.560,13, tym samym przekroczone plan o 3.560,13 zł, zwiększenia planu dokonano w dniu 25 kwietnia 2019 r.*

- *w 2020 r.:*

- *w dziale 600 – „Transport i Łączność”, rozdziale 60004 – „Lokalny transport zbiorowy”, § 4300 – „Zakup usług pozostałych” - w dniu 22 grudnia 2020 r. dokonano wydatku dotyczącego rozliczenia usługi komunikacji miejskiej wynikającego z faktury FA 23/11/2020 z dnia 30 listopada 2020 r. na kwotę 102.048,08 zł. Na ten dzień plan wydatków wynosił 1.233.236,00 zł, łącznie wydatki wyniosły 1.257.600,80 zł, tym samym przekroczone plan o 24.364,80 zł, zwiększenia planu dokonano w dniu 28 grudnia 2020 r.;*

- *w dziale 700 – „Gospodarka mieszkaniowa”, rozdziale 70005 – „Gospodarka gruntami i nieruchomościami”, § 4480 – „Podatek od nieruchomości” - w dniach 6 i 11 marca 2020 r. dokonano wydatku tytułem zapłaty podatku od nieruchomości, w łącznej kwocie 1.880,00 zł, w tym od nieruchomości leśnych w kwocie 63,00 zł.*

Na dzień 6 marca i 11 marca 2020 r. plan wydatków wynosił 3.984,00 zł, łącznie wydatki wyniosły: na dzień 6 marca 2020 r. 4.047,00 zł, a na dzień 11 marca 2020 r. 5.864,00 zł. Tym samym przekroczone plan, na dzień 6 marca 2020 r. o kwotę 63,00 zł, a na dzień 11 marca 2020 r. o kwotę 1.880,00 zł, zwiększenia planu dokonano w dniu 25 marca 2020 r.;

➤ w dziale 801 – „Oświata i wychowanie”, rozdziale 80104 – „Przedszkola”, § 2540 – „Dotacja podmiotowa z budżetu dla niepublicznej jednostki systemu oświaty” - w dniu 14 grudnia 2020 r. przekazano dotację dla przedszkola niepublicznego na kwotę 32.312,63 zł. Na dzień 14 grudnia 2020 r. plan wydatków wynosił 280.000,00 zł, łączne wykonanie wydatków wyniosło 292.753,04 zł, tym samym przekroczone plan na ten dzień o 12.753,04 zł, zwiększenia planu dokonano w dniu 16 grudnia 2020 r.;

➤ w dziale 851 – „Ochrona zdrowia”, rozdziale 85154 – „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, § 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” – w dniu 27 października 2020 r. zakupiono materiały uzupełniające do programu edukacyjnego wynikające z faktury nr FV/266/2020 z dnia 27 października 2020 r. na kwotę 1.815,00 zł. Na ten dzień plan wydatków wynosił 100,00 zł, łączne wykonanie wydatków wyniosło 1.910,91 zł, tym samym przekroczone plan wydatków o 1.810,91 zł, zwiększenia planu dokonano w dniu 25 listopada 2020 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną przekroczeń było zbyt późne złożenie wniosków wydziału merytorycznego o zmianę planu finansowego.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych zadania w zakresie kontrolowania i analizowania wykonania budżetu w zakresie funkcjonowania podległego Wydziału oraz Referatu oraz przygotowanie sprawozdań i wniosków w tym zakresie należały do Naczelników Wydziałów oraz Kierowników Referatów merytorycznych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego, zobowiązanych w ramach przydzielonego im planu finansowego.

Wykonanie dyspozycji środkami pieniężnymi dokonały: p. Iwona Ranoszek – Skarbnik Miasta, Główny Księgowy Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, które również dokonały kontroli wstępnej, o której mowa w art. 54 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. W myśl art. 54 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy, dowodem dokonania przez głównego księgowego wstępnej kontroli jest jego podpis złożony na dokumentach dotyczącej danej operacji, który oznacza m. in., że zobowiązania wynikające z operacji mieszczą się w planie finansowym jednostki.

Ponadto, w 2018 r. i w 2019 r. dokonano wydatków w niewłaściwej klasyfikacji, czym naruszono postanowienia załączników nr 2 nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.). Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), wydatki publiczne klasyfikuje się według działów i rozdziałów – określających rodzaj działalności oraz paragrafów określających rodzaj wydatku.

Powyższe dotyczyło wydatków dokonanych na podstawie:

- noty księgowej Nr 53/2018 z dnia 10 września 2018 r. na kwotę 8.200,00 zł, zapłaconej w dniu 4 października 2018 r. - w dziale 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75405 „Komendy Powiatowe Policji”, § 4250 „Zakup sprzętu i zbrojenia”, zamiast zgodnie z dekretem w § 4050 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” (zgodnie z wyjaśnieniami taką klasyfikację uznano za prawidłową);
- noty księgowej nr 65/2018 z dnia 13 listopada 2018 r. na kwotę 15.640,00 zł, zapłaconej w dniu 22 listopada 2018 r. – w dziale 754, rozdziale 75405, § 4050 w kwocie 5.440,00 zł, § 3070 w kwocie 4.800,00 zł i w § 4210 w kwocie 5.400,00 zł, zamiast zgodnie z dekretem w § 4050 (zgodnie z wyjaśnieniami taką klasyfikację uznano za prawidłową);

Przebiegowania wykonanych wydatków do właściwej, zdaniem jednostki, klasyfikacji budżetowej nastąpiło w dniu 11 grudnia 2018 r., a następnie 31 grudnia 2018 r. W związku z ww. przebiegowaniami na dzień 11 grudnia 2018 r. wystąpiły przekroczenia planu wydatków w dziale 754, rozdziale 75405, § 4050 na kwotę 11.426,40 zł.

Ww. wydatki dotyczyły pokrycia kosztów dodatkowych etatów Policji. Zgodnie z przepisami art. 13 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1782 z późn. zm.), formą uczestniczenia przez jednostki samorządu terytorialnego w pokrywaniu kosztów związanych z funkcjonowaniem Policji jest dokonywanie wpłat na Fundusz Wsparcia Policji. Przeznaczenie środków finansowych przekazywanych przez jednostki samorządu terytorialnego na Fundusz Wsparcia Policji określa art. 13 ust. 4f tej ustawy.

Wobec powyższego ww. wydatki winny zostać zaklasyfikowane w dziale 754, rozdziale 75405 „Komendy wojewódzkie policji”, § 2300 „Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy”.

- *dwóch faktur VAT: FV/04/10/2019 z dnia 28 października 2019 r. na kwotę 2.500,00 zł i FV/05/10/2019 z dnia 28 października 2019 r. na kwotę 500,00 zł z tytułu wymiany reduktorów i grzejników, zapłaconych w dniu 25 listopada 2019 r. w dziale 801 „Oświata i wychowanie”, rozdziale 80101 „Szkoły podstawowe”, §4270 „Zakup usług remontowych” zamiast w dziale 801, rozdziale 80101, §6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”.*
- *faktury VAT nr 5118014097 z dnia 4 listopada 2019 r. na kwotę 3.301,34 zł dotyczącej świadczenia usługi oświetleniowej na terenie Gminy Łaziska Górne, zapłaconej w dniu 22 listopada 2019 r. - w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90015 „Oświetlenie ulic, placów i dróg”, § 4270 „Zakup usług remontowych”, zamiast w dziale 900, rozdziale 90015, § 6050 – „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”.*

Przebiegowania wykonanych wydatków do właściwej, zdaniem jednostki, klasyfikacji budżetowej nastąpiło pod datą 30 listopada 2019 r. na podstawie dokumentu PK 61/11/19, zamiast pod datą 30 października 2019 r., zgodnie ze wskazaniem na ww. dokumencie PK. W wyniku tej pomyłki:

- *na dzień 25 listopada 2019 r. wystąpiły przekroczenia planu wydatków w dziale 801, rozdziale 80101 § 4270 w kwocie 3.000,00 zł.*
- *na dzień 22 listopada 2019 r. wystąpiły przekroczenia planu wydatków w dziale 900, rozdziale 90015, § 4270 w kwocie 1.888,87 zł;*
- *na dzień 26 listopada 2019 r. wystąpiły przekroczenia planu wydatków w dziale 900, rozdziale 90015 § 4270 w kwocie 12.670,25 zł.*

Dowody PK zostały sporządzone oraz zaewidencjonowane w księgach rachunkowych przez pracowników Referatu Księgowości w Wydziale Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Finansowego.

Zgodnie z postanowieniami § 11 Instrukcji obiegu i kontroli finansowej dokumentów finansowo - księgowych w Urzędzie Miejskim w Łaziskach Górnych, wprowadzonej zarządzeniem nr Fn.I/48/2012 Burmistrza Miasta Łaziska Górne z dnia 5 października 2012 r. m.in. kontrola wstępna to kontrola decyzji i operacji planowanych i zamierzonych, polega na sprawdzeniu, akceptacji, rozliczaniu, badaniu prawidłowości projektów dokumentów, w tym powodujących powstanie zobowiązań i należności.

Zgodnie z § 14 ww. instrukcji, dokonanie sprawdzenia pod względem merytorycznym polega na zbadaniu czy dane zawarte w dokumencie odpowiadają rzeczywistości czyli czy

wyrażona w dowodzie operacja gospodarcza była celowa z punktu widzenia gospodarczego i zgodna z obowiązującymi przepisami i polega na sprawdzeniu m.in. czy realizacja zadań jest zgodna z zatwierdzonym planem finansowym. Do sprawdzenia dowodów pod względem merytorycznym upoważnieni są Naczelnicy Wydziałów, każdy w swoim zakresie zgodnie z dyspozycją określoną w planie finansowym Urzędu oraz w planie rzeczowo – finansowym zadań realizacji.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, w tym dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, należały: od 28 lutego 2019 r. do p. Iwony Ranoszek – Skarbnika Miasta, a poprzednio do p. Anny Gruchlik – byłego Skarbnika Miasta oraz Głównego Księgowego Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych zgodnie z zakresami czynności.

Dowody księgowe stanowiące podstawę do dokonania powyższych wydatków zatwierdził do zapłaty p. Aleksander Wyrą – Burmistrz Miasta Łaziska Górne.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych w zakresie stosowania prawidłowej klasyfikacji budżetowej wydatków, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.) oraz dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- W latach 2017 - 2021 (do dnia kontroli), zaniechano bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty” w związku z nabyciem przez Gminę prawa własności nieruchomości w drodze komunalizacji na mocy decyzji Wojewody Śląskiego. Naruszono tym art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.).

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bieżąco, jeżeli pochodzące z nich informacje umożliwiają sporządzenie w terminie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań.

Naruszono tym również zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do: - rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 760 z późn. zm.),

- do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.). Zgodnie z powyższymi przepisami, konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej własnych środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które nie podlegają ujęciu m.in. na koncie 013. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej środków trwałych.

Tożsame zapisy dotyczące funkcjonowania konta 011 zostały uregulowane w zakładowym planie kont dla jednostki budżetowej Urząd Miejski w Łaziskach Górnych, stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr Fn.I/40.2012 Burmistrza Miasta Łaziska Górne z dnia 6 września 2012 r., ze zmianami w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Łaziskach Górnych oraz zakładowym planie kont jednostki budżetowej Urząd Miejski w Łaziskach Górnych, stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr Fn.I/29/2018 Burmistrza Miasta Łaziska Górne z dnia 26 czerwca 2018 r.

Powyższe dotyczyło:

- ujęcia w 2018 r. i 2021 r. w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego na koncie 011, 17 działek nabytych w 2017 r. i 2020 r. na podstawie 5 decyzji Wojewody Śląskiego o łącznej wartości 16.520,00 zł, z opóźnieniem wynoszącym 1 do 2 miesięcy po dniu uprawomocnienia się tych decyzji,
- ujęcia w 2017 r., 2019 r. i 2020 r. w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego na koncie 011, 23 działek nabytych w latach: 1991-1993, 1997, 2002 oraz 2013 r. na podstawie 13 decyzji Wojewody Śląskiego o łącznej wartości 59.074,00 zł, tj. z opóźnieniem wynoszącym od 4 lat do 28 lat po dniu uprawomocnienia się decyzji.

W konsekwencji w informacji o stanie mienia Gminy Łaziska Górne według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. nie wykazano 2 działek o wartości 8.132,00 zł (wykazane zostały w 2018 r.) oraz została wykazana działka z 2013 r. o wartości 20.600,00 zł, z kolei według stanu na 31 grudnia 2019 r. ujęto 21 działek z lat 1991-1993 i 1997 r. o łącznej wartości 29.720,00 zł, a według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. nie wykazano 15 działek o łącznej wartości 8.388,00 zł (wykazane zostały w 2021 r.) oraz ujęto działkę z 2002 r. o wartości 8.684,00 zł.

Zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zawiera m.in: dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności ,jak również dane o zmianach w stanie mienia komunalnego od dnia złożenia poprzedniej informacji.

W konsekwencji w bilansie jednostki Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. zaniżono środki trwałe o kwotę 8.132,00 zł (dot. działki ujętych w 2018 r.) oraz została ujęta działka z 2013 r. o wartości 20.600,00 zł. Z kolei w bilansie jednostki Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. wykazano 21 działek z lat 1991-1993 oraz 1997 r. o łącznej wartości 29.720,00 zł.

Na dzień zakończenia kontroli, tj. 31 marca 2021 r. nie przedłożono kontrolującemu sporządzonego bilansu jednostki Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.

Bilanse jednostki budżetowej Urząd Miejski w Łaziskach Górnych podpisali: za 2017 r. - p. Beata Brzęczek – Główny Księgowy Urzędu Miejskiego i p. Jan Ratka – Zastępca Burmistrza Miasta oraz za 2019 r. - p. Beata Brzęczek – Główny Księgowy Urzędu Miejskiego i p. Aleksander Wyra – Burmistrz Miasta.

Informację o stanie mienia komunalnego sporządził Wydział Mienia Komunalnego w Urzędzie Miejskim w Łaziskach Górnych.

Zgodnie z instrukcją obiegu i kontroli finansowej dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Łaziskach Górnych, stanowiącą załącznik do zarządzenia Nr Fn. I/48/2012 Burmistrza Miast Łaziska Górne z dnia 5 października 2012 r. Dokument OT jest wystawiany przez wydział realizujący inwestycje lub wydział odpowiedzialny za gospodarkę danym środkiem trwałym w dniu faktycznego przyjęcia środka trwałego do używania bądź poniesienia ostatecznego wydatku. Dowód jest wypełniany co najmniej w 3 egzemplarzach i przekazywany do Wydziału Finansowego w terminie 7 dni od daty wystawienia. Po zaksięgowaniu przez pracownika Wydziału Finansowego jeden egzemplarz dowodu OT otrzymuje wydział merytoryczny odpowiedzialny za dany środek trwały.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Finansowego, na dokumencie OT brak było daty wskazującej kiedy decyzje Wojewody Śląskiego stały się ostateczne. W związku z tym przyjęcia środka trwałego do ewidencji księgowej dokonano zgodnie z datą podaną na dokumencie OT. W uregulowaniach wewnętrznych powiązanych z polityką rachunkowości w Urzędzie Miejskim nie ma wskazanego terminu ujmowania w ewidencji księgowej dokumentów, które winny być zaliczone do poprzednich okresów sprawozdawczych (miesiące) lub poprzedniego roku obrotowego (budżetowego).

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Mienia Komunalnego, w zakresie działki z 2013 r. na której istniały liczne obciążenia, po wykreśleniu w 2017 r. przez właścicieli nieruchomości zapisów obciążających dział IV księgi wieczystej, niezwłocznie zostało sporządzone OT oraz założona nowa księga wieczysta z wpisem własności na rzecz Gminy Łaziska Górne. Nieruchomość wprowadzono do zasobu nieruchomości w roku 2017, ponieważ w tym roku dokonano wykreślenia hipoteki i założenia nowej księgi wieczystej z wpisem prawa własności na rzecz Gminy Łaziska Górne. Odnośnie pozostałych działek decyzje wprowadzono do zasobu nieruchomości w danym roku, tj. 2018 r., 2019 r., 2020 r. oraz 2021 r. ponieważ w tym roku powzięto informację o ostateczności decyzji.

Zadania związane z komunalizacją mienia komunalnego z mocy prawa i na wniosek, należały zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych do zadań Referatu Przekształceń i Nadzoru Właścicielskiego w Wydziale Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Mienia Komunalnego.

Zadania związane z ewidencją księgową mienia komunalnego, w tym środków trwałych, finansowego majątku trwałego oraz współdziałaniem z Wydziałami Urzędu Miejskiego należały zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych oraz zakresami czynności do pracowników Referatu Księgowości Urzędu Miejskiego w Wydziale Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Finansowego.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych w zakresie wystawiania dowodów OT z tytułu nabycia nieruchomości gruntowych oraz ich terminowego przekazywania do Wydziału Finansowego w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych na koncie 011,

stosownie do art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 oraz ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305), zasad funkcjonowania konta 011 wynikających z postanowień załącznika Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

Wniosek nr 10

Uszczegółowić dokumentację opisującą zasady (politykę) rachunkowości jednostki w zakresie terminu ujmowania operacji gospodarczych w księgach rachunkowych, w sposób zgodny z art. 6 ust.1 i art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.), mając na uwadze art.10 ust.2 tej ustawy.

- *W latach 2018 - 2020 nie naliczono odpisów amortyzacyjnych i nie dokonywano umorzenia prawa wieczystego użytkowania gruntów w posiadaniu Miasta Łaziska Górne, czym naruszono art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r., poz. 2342 z późn. zm.), gdyż wartość początkową środków trwałych, zmniejszając odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe dokonywane w celu uwzględnienia utraty ich wartości, na skutek używania lub upływu czasu.*

Powyższe było wynikiem ujęcia w ewidencji pomocniczej środków trwałych zgodnie z klasyfikacją nadaną gruntom, na których było to prawo ustanowione, bez wydzielenia analitycznego z konta 011 – Środki trwałe” grupy 0 - grunty, na podgrupę 1- grunty i 2- prawo użytkowania wieczystego użytkowania gruntów.

Według stanu na 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2019 r. Miasto Łaziska Górne posiadało przyznane prawo wieczystego użytkowania gruntu, które obejmowało 27 działek o łącznej pow. około 80 667 m². (wartość księgowa 2.199.041,32 zł).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r. przyznane Miastu Łaziska Górne prawo wieczystego użytkowania gruntu obejmowało 26 działek o łącznej pow. około 78 942 m². (wartość księgowa 2.155.484,48 zł).

Ponadto, w wewnętrznych uregulowaniach dotyczących polityki rachunkowości nie określono zasad umarzania i stawki amortyzacyjnej dla prawa użytkowania wieczystego gruntów do celów bilansowych, co było niezgodne z § 7 ust.1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.), bo środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne umarza się lub amortyzuje. Odpisów umorzeniowych lub amortyzacyjnych dokonuje się według zasad przyjętych przez jednostkę zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości.

Przepisy ustawy o rachunkowości nie określają stawek amortyzowania prawa użytkowania wieczystego gruntu. Jednostka, w której to prawo występuje, ustala we własnym zakresie indywidualną stawkę amortyzacyjną, uwzględniając okres ekonomicznej użyteczności tego

prawa. Prawo użytkowania wieczystego gruntu dla celów bilansowych podlega amortyzacji według zasad określonych w art. 32 ustawy o rachunkowości.

W myśl art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości.

Wniosek nr 11

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości w jednostce Urząd Miejski o zasady umorzenia i stawki amortyzacyjne dla prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz dokonywać umorzeń, stosownie do art. 31 ust. 2 i art. 32 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn.zm.), w związku z § 7 ust.1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

- *W latach 2017 – 2020 nieprawidłowo sporządzono Rb-ST – roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia każdego ww. roku sprawozdawczego poprzez wykazanie w pozycji stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego środków z dotacji i subwencji przekazanych w grudniu na styczeń następnego roku, pomimo że otrzymane ww. środki zostały przekazane na rachunki bankowe poszczególnych jednostek oświatowych już w grudniu.*

Powyższe było niezgodne z opisem wynikającym ze wzoru ww. sprawozdania wskazanego w załączniku nr 33 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1015 z późn. zm.) w związku z § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia, a obecnie niezgodnie z opisem wynikającym ze wzoru sprawozdania wskazanego w załączniku nr 30 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 109 z późn.zm.) w związku z § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Stosownie do ww. przepisu, kierownicy jednostek sporządzają sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

W sprawozdaniach Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec poszczególnych lat (tj. na dzień 31 grudnia) wykazano:

- *na koniec 2017 r. wykazano stan środków na rachunku 2.823.182,58 zł, w tym środki z tytułu części subwencji oświatowej w kwocie 1.110.551,00 zł, co było niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż w dniu 27 grudnia 2017 r. przekazano środki subwencji oświatowej otrzymane w grudniu na styczeń roku następnego w łącznej kwocie 1.110.551,00 zł na poszczególne rachunki bankowe jednostek oświatowych (szkołom i przedszkolom),*
- *na koniec 2018 r. wykazano stan środków na rachunku 4.410.372,49 zł, w tym środki z tytułu części subwencji oświatowej w kwocie 1.200.993,00 zł, co było niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż w dniu 27 grudnia 2018 r. przekazano środki subwencji oświatowej otrzymane w grudniu na styczeń roku następnego w łącznej kwocie 1.200.993,00 zł na poszczególne rachunki bankowe jednostek oświatowych,*
- *na koniec 2019 r. wykazano stan środków na rachunku 4.268.289,43 zł, w tym środki z tytułu części subwencji oświatowej w kwocie 1.224.282,00 zł, co było niezgodne ze*

stanem faktycznym, gdyż w dniu 30 grudnia 2019 r. przekazano środki subwencji oświatowej otrzymane w grudniu na styczeń roku następnego w łącznej kwocie 1.224.282,00 zł na poszczególne rachunki bankowe jednostek oświatowych,

- na koniec 2020 r. wykazano stan środków na rachunku 4.453.247,86 zł, w tym środki z tytułu części subwencji oświatowej w kwocie 1.304.005,00 zł, co było niezgodne ze stanem faktycznym, gdyż w dniu 29 grudnia 2020 r. przekazano środki subwencji oświatowej otrzymane w grudniu na styczeń roku następnego w łącznej kwocie 1.304.005,00 zł na poszczególne rachunki bankowe jednostek oświatowych.

Na dzień 31 grudnia każdego ww. roku środki z tytułu otrzymanej subwencji oświatowej w miesiącu grudniu na miesiąc styczeń następnego roku nie wchodziły w skład salda środków potwierdzonych przez bank na rachunku bankowym budżetu (organu). Bank potwierdził te środki na rachunkach jednostek oświatowych i środki te wykazywano w bilansach poszczególnych jednostek oświatowych w poz. B.III.2. Środki pieniężne na rachunkach bankowych i stanowiły one krótkoterminowe aktywa finansowe tych jednostek.

Zadania w zakresie przygotowania danych do ujęcia w sprawozdaniu Rb-ST należały do Kierownika Referatu Budżetu. Nadzór w tym zakresie sprawowały p. Anna Gruchlik – były Skarbnik Miasta i Iwona Ranoszek – Skarbnik Miasta.

Sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2017 r. i 2018 r. podpisali: p. Anna Gruchlik – były Skarbnik Miasta i p. Aleksander Wyra – Burmistrz Miasta, natomiast na koniec 2019 r. i 2020 r. podpisali: p. Iwona Ranoszek – Skarbnik Miasta i p. Aleksander Wyra – Burmistrz Miasta.

Wniosek nr 12

Sporządzać sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do opisu wynikającego ze wzoru sprawozdania wskazanego w załączniku nr 30 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1564 z późn. zm.) w związku z § 9 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz wzmocnić nadzór w tym zakresie nad pracownikami Referatu Budżetu, mając na uwadze art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

- W latach 2017 – 2021 (do zakończenia kontroli) w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych nieprawidłowo ujęto operacje gospodarcze w zakresie zwrotu dotacji otrzymywanych przez Miasto na koncie 141 – „Środki pieniężne w drodze”, co skutkowało powstawaniem na dzień 31 grudnia każdego roku na tym koncie salda po stronie Wn w wartościach ujemnych na tym koncie.

Powyższe było niezgodne z opisem funkcjonowania konta 141 w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn.zm.) oraz z opisem funkcjonowania konta 141 według załącznika nr 1 wprowadzonego zarządzeniem Burmistrza Miasta Łaziska Górne nr FN.I/29/2018 z dnia 29 czerwca 2018 r., a wcześniej zarządzeniem nr Fn.I/40/2012 z dnia 6 września 2012 r. ze zmianami. Zgodnie z opisem konta 141 – „Środki pieniężne w drodze”, służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze, w tym wpłat dokonanych przy użyciu kart płatniczych, a także przepływów pomiędzy rachunkiem bieżącym, a wyodrębnionym rachunkiem dla celów

podatku VAT (MPP). Na stronie Wn konta 141 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze. Środki pieniężne w drodze dotyczące gotówki podjętej z rachunku bankowego, wpłat dokonanych przy użyciu kart płatniczych oraz przepływów w formule MPP i pozostałe środki pieniężne ewidencjonuje się na bieżąco. Konto 141 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

Zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Finansowego, Głównego Księgowego Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych:

- na koniec każdego miesiąca kalendarzowego na podstawie dokumentu PK sporządzonego przez Kierownika Referatu Budżetu w ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego dokonywano księgowania dotacji otrzymanych przez Miasto w danym miesiącu na kontach 221 Wn/720 Ma i 130 Wn/221 Ma z klasyfikacją budżetową, a także 222 Wn i 130-02 Ma (dochody) z opisem: pozabankowe przekazanie dochodów przyjętych z organu.

- pod datą 31 grudnia danego roku obrachunkowego w ewidencji księgowej jednostki Urząd Miejski na podstawie dokumentu PK sporządzonego przez Kierownika Referatu Budżetu księgowano ze znakiem minus na kontach 221 Wn / 720 Ma i 141 Wn / 221 Ma z klasyfikacją budżetową zwroty dotacji otrzymanych przez Miasto w danym roku, a niewykorzystanych do końca roku, które zostały zwrócone w roku następnym.

- w następnym roku na podstawie dokumentu PK sporządzonego przez Kierownika Referatu Budżetu dokonano księgowania ze znakiem minus na kontach 130-02 Wn (dochody) i 141 Ma z klasyfikacją, oraz księgowania ze znakiem minus na kontach 222 Wn i 130 -02 Ma (dochody) z opisem: pozabankowe przekazanie dochodów przyjętych z organu.

Powyższy sposób księgowania został ustalony przez p. Annę Gruchlik – byłego Skarbnik Miasta i każdorazowo z nią konsultowany.

Na ujemne salda Wn konta 141 składały się:

	Zwroty dotacji	Środki w drodze z tytułu wpłat	Saldo Wn konta 141
2017 r.	- 214.135,30	+18.509,30	- 195.626,00
2018 r.	- 609.336,32	+1.296,69	- 608.039,63
2019 r.	- 297.791,41	+2.983,00	- 294.808,41
2020 r.	-508.244,42	+5.127,17	- 503.117,25

Jednostka Urząd Miejski w Łaziskach Górnych posiadała wydzielony rachunek bankowy dla dochodów i wydatków jednostki, w związku z tym ujmowanie operacji z opisem pozabankowe przekazywanie dochodów przyjętych z organu, było niezgodne z opisem funkcjonowania konta 130 w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Zgodnie z opisem: konto 130 – „Rachunek bieżący jednostki” służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planem finansowym. Na stronie Wn konta 130 ujmuje się wpływy środków pieniężnych: z tytułu zrealizowanych przez jednostkę dochodów budżetowych (ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji dochodów budżetowych), w korespondencji z kontem 101, 221 lub innym właściwym kontem. Na stronie Ma konta 130 ujmuje się: okresowe przelewy dochodów budżetowych do budżetu, w korespondencji z kontem 222. Zapisy na koncie 130 są dokonywane na podstawie dokumentów bankowych. Na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że stosowana technika księgowości ma zapewnić możliwość prawidłowego ustalenia wysokości tych obrotów oraz niezbędne dane do sporządzenia sprawozdań finansowych, budżetowych lub innych określonych w odrębnych przepisach. Dopuszczalne jest stosowanie innych niż dokumenty bankowe dowodów księgowych, jeżeli jest to konieczne dla zachowania czystości obrotów.

Ewidencja szczegółowa do konta 130 jest prowadzona w szczególowości planu finansowego dochodów i wydatków budżetowych. W przypadku dochodów nieujętych w planie finansowym dochody takie ewidencjonuje się według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Saldo konta 130 jest równe saldu sald wynikających z ewidencji szczegółowej prowadzonej dla kont: dochodów budżetowych;

konto 130 w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przelane do budżetu. Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.

Skutkiem powyższych działań, w bilansie jednostki budżetowej Urząd Miejski w Łaziskach Górnych za lata 2017 – 2019 nieprawidłowo wykazano w aktywach w poz. B.III.4 - „Inne środki pieniężne” ujemne kwoty zwracanych w następnym roku niewykorzystanych dotacji z różnych tytułów, w wysokościach:

- w 2017 r. – minus 195.626,00 zł,

- w 2018 r.- minus 608.039,63 zł,

- w 2019 r. – minus 294.808,41 zł,

oraz w aktywach w poz. B.III - „Krótkotrwałe aktywa finansowe” w wysokościach:

- w 2017 r. – plus 157.379,13 zł,

- w 2018 r.- minus 152.479,59 zł,

- w 2019 r. – minus 130.587,21 zł.

Na dzień zakończenia czynności kontrolnych w jednostce tj. 31 marca 2021 r. nie przedłożono

sporządzonego bilansu jednostki budżetowej za 2020 r.

Natomiast na dzień 31 grudnia 2020 r. na koncie 141 – „Środki pieniężne w drodze” pozostawało ujemne saldo po stronie Wn w kwocie 503.117,25 zł.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn.zm.), aktywa finansowe – rozumie się przez aktywa pieniężne instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki, a także wynikające z kontraktu prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach. Natomiast w myśl art. 3 ust. 1 pkt 25 ww. ustawy, aktywa pieniężne – rozumie się przez to aktywa w formie krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz. Do aktywów pieniężnych zalicza się również inne aktywa finansowe, w tym w szczególności naliczone odsetki od aktywów finansowych. Jeżeli aktywa te są płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy od dnia ich otrzymania, wystawienia, nabycia lub założenia (lokaty), to na potrzeby rachunku przepływ pieniężnych zalicza się je do środków pieniężnych, chyba że ujmuje się je w przepływach z działalności inwestycyjnej (lokacyjnej).

W myśl art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Bilanse jednostki budżetowej Urząd Miejski w Łaziskach Górnych podpisali: za 2017 r. - p. Beata Brzęczek – Główny Księgowy Urzędu Miejskiego i p. Jan Ratka – Zastępca Burmistrza Miasta oraz za 2018 r. i 2019 r. - p. Beata Brzęczek – Główny Księgowy Urzędu Miejskiego i p. Aleksander Wyra – Burmistrz Miasta.

Ponadto za nieprawidłowe należy uznać zapisy operacji ujmowane w ewidencji księgowej budżetu (organu):

- na podstawie sporządzanego na koniec miesiąca dokumentu PK zawierającego kwoty wszystkich dotacji dokonywano zapisu na kontach: 224 Wn z klasyfikacją budżetową i 222 Ma,

- na podstawie sporządzonego na dzień 31 grudnia dokumentu PK zawierającego kwoty dotacji, które zostaną zwrócone w styczniu następnego roku dokonywano zapisu: minus 224-3 Wn i minus 224 Ma z klasyfikacją budżetową oraz minus 224 Wn z klasyfikacją budżetową i minus 222 Ma.

Jak z powyższego wynika dokonywano w ewidencji księgowej budżetu (organu) zapisów operacji na kontach 224 i 222 zapisami ujemnymi (czerwonymi).

Zgodnie z art. 25 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, stwierdzone błędy w zapisach poprawia się przez wprowadzenie do ksiąg rachunkowych dowodu zawierającego korekty błędnych zapisów, dokonywane tylko zapisami dodatnimi albo tylko ujemnymi. Przyjęty sposób księgowania kwot dotacji które wpłynęły i które podlegają zwrotowi na kontach zapisami ujemnymi (czerwonymi) trudno nazwać korektą błędnych zapisów.

Powyższe było niezgodne także z opisem funkcjonowania kont 224 i 222 zawartym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn.zm.).

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji na koncie 141 należały do pracowników Referatu Księgowości Urzędu Miejskiego w Wydziale Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowały: Naczelnik Wydziału Finansowego, Główny Księgowy Urzędu Miejskiego, której 31 stycznia 2012 r. i 28 lutego 2019 r. powierzono obowiązki i odpowiedzialność głównego księgowego, wynikające z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) poprzez ich zamieszczenie w zakresach czynności oraz p. Anna Gruchlik – były Skarbnik Miasta, a od 28 lutego 2019 r. p. Iwona Ranoszek – obecny Skarbnik Miasta.

Wniosek nr 13

Zapewnić ujmowanie operacji gospodarczych na kontach: 141, 130, 222, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont opisanych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Wniosek nr 14

Opracować zasadę ujmowania operacji w zakresie zwrotu dotacji otrzymywanych przez Miasto w księgach rachunkowych budżetu (organu) i jednostki Urząd Miejski na odpowiednich kontach: 133, 224, 901, 720, 800, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont opisanych w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek

samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), a następnie dokonać odpowiednich przeksięgowania operacji związanych ze zwrotem dotacji otrzymanych przez Miasto w księgach rachunkowych, mając na uwadze art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 2, art. 4 ust. 3 pkt 1, art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 202 r., poz. 217 z późn. zm.).

W zakresie obsługi bankowej:

- *Do zakończenia kontroli tj. 31 marca 2021 r., nie zapewniono bankowej obsługi budżetu jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w art. 264 ust.1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.), poprzez zaniechanie ustalenia zasad wykonywania tej obsługi dla budżetu z uwzględnieniem wszystkich jednostek organizacyjnych. Zgodnie z ww. przepisami ustawy, bankową obsługę budżetu jednostki samorządu terytorialnego wykonuje bank wybrany na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych. Zasady wykonywania obsługi bankowej określa umowa zawarta między zarządem jednostki samorządu terytorialnego a bankiem.*

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 marca 2021 r. bankowa obsługa budżetu Miasta Łaziska Górne była realizowana na podstawie umów z różnymi bankami i tak:

- w Urzędzie Miejskim w Łaziskach Górnych obsługę bankową budżetu i jednostki na podstawie umów: Nr 100117 z dnia 28 grudnia 2015 r. wraz z aneksami, Nr 100117 z dnia 20 grudnia 2019 r. wraz z aneksami, Nr 100117 z dnia 18 grudnia 2020 r. obowiązująca do 19 grudnia 2021 r. realizował Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy z/s w Knurowie O/ Łaziska Górne,

- w Zespole Ekonomicznym Placówek Oświatowych, Szkole Podstawowej Nr 1, Nr 2, Nr 3, Nr 4, Nr 5, Przedszkolu Nr 2, Nr 3, Nr 4, Nr 5, Nr 6, Nr 7, Żłobku Miejskim obsługę bankową na podstawie umów z poszczególnymi jednostkami, realizował ING Bank Śląski S.A. w Katowicach O/Tychy,

- w MOSiR obsługę bankową na podstawie umowy z dnia 6 grudnia 2013 r. wraz z dwoma aneksami realizował Mikołowski Bank Spółdzielczy z/s w Mikołowie,

- w MOPS /Centrum Usług Społecznych obsługę bankową na podstawie umów: Nr 607065 z dnia 29 stycznia 2016 r. wraz z aneksami, Nr 607065 z dnia 22 grudnia 2016 r., Nr 607065 z dnia 27 grudnia 2017 r. wraz z aneksami, Nr 607065 z dnia 31 grudnia 2019 r. wraz z aneksami, realizował Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy z/s w Knurowie O/ Łaziska Górne,

- w Zakładzie Inżynierii Miejskiej obsługę bankową na podstawie umowy z dnia 14 stycznia 2019 r. zawartej na czas nieokreślony, realizował Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy z/s w Knurowie O/Łaziska Górne,

- w Straży Miejskiej obsługę bankową na podstawie umowy z dnia 11 września 2012 r. zawartej na czas nieokreślony, realizował ING Bank Śląski S.A. w Katowicach O/Tychy.

Zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 z późn.zm.) a obecnie art. 434 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. (obowiązującej od 1 stycznia 2021 r.) Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019), umowę zawiera się na czas oznaczony.

Ww. umowy na obsługę bankową jednostek podpisali kierownicy tych jednostek przy kontrasygnacie z upoważnienia Skarbnika Miasta – Główni Księgowi tych jednostek.

W złożonych wyjaśnieniach p. Aleksander Wyra – Burmistrz Miasta podkreślił, iż od roku 2020 prowadzone są starania, aby obsługa całego budżetu Miasta Łaziska Górne – tak Urzędu jak i jednostek -była prowadzona przez jeden Bank wybrany w postępowaniu zgodnym z ustawą Prawo zamówień publicznych. Obecna umowa wiążąca Miasto Łaziska Górne, z Orzesko-Knurowskim Bankiem Spółdzielczym kończy się w grudniu 2021 r., z uwagi na wycofanie placówki ING Bank Śląski z Miasta Łaziska Górne, jak również z uwagi na wzrost opłat za prowadzenie poszczególnych rachunków bankowych podjęto działania mające na celu zorganizowanie wspólnej obsługi bankowej dla budżetu Miasta Łaziska Górne.

Ustalenie zasad wykonywania bankowej obsługi budżetu j.s.t. na podstawie art. 264 ust. 2, w związku z art. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, należało do p. Aleksandra Wyrzy – Burmistrza Miasta. Zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), za prawidłową gospodarkę finansową miasta odpowiada Burmistrz.

Wniosek nr 15

Zapewnić realizację bankowej obsługi budżetu Miasta Łaziska Górne na podstawie umowy zawartej w trybie art. 264 ust.1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305).

W zakresie inwentaryzacji:

- W 2018 r. zespoły spisowe nr 4, nr 5, nr 6 powołane zarządzeniem Nr Fn.I/52/2018 Burmistrza Miasta Łaziska Górne z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie powołania Komisji Inwentaryzacyjnej do przeprowadzenia inwentaryzacji oraz przez Przewodniczącego Komisji Inwentaryzacyjnej składające się z osób niebędących pracownikami Urzędu Miejskiego, dokonały spisu z natury środków trwałych i pozostałych środków trwałych wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. będących w użytkowaniu jednostek: OSP Łaziska Górne, OSP Łaziska Dolne oraz OSP Łaziska Średnie. Naruszono tym art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.), zgodnie z którym powierzone kontrahentom własne składniki aktywów należy zinwentaryzować drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.*

Zakupione przez Miasto Łaziska Górne dla potrzeb ww. jednostek składniki majątkowe zostały przekazane protokołami przekazania – przyjęcia do używania.

Natomiast w dokumentacji z przeprowadzonej inwentaryzacji wg stanu na 31 grudnia 2018 r. znajdowały się oświadczenia osób materialnie odpowiedzialnych (Komendantów poszczególnych OSP) za stan składników objętym spisem przez zespoły spisowe nr 4, 5, 6. Arkusze spisu z natury przez:

- zespół spisowy nr 6 (Ochotnicza Straż Pożarna Łaziska Średnie) o nr 31, 32, 33, 34,*
- zespół spisowy nr 5 (Ochotnicza Straż Pożarna Łaziska Dolne) o nr 35, 36, 37, 38,*
- zespół spisowy nr 4 (Ochotnicza Straż Pożarna Łaziska Górne) o nr 39, 40, 41, 42.*

Sprawozdanie z przebiegu spisu z natury zespołów spisowych przy Ochotniczych Strażach Pożarnych w Łaziskach Górnych.

Z ww. przepisów wynika, że jednostki winny przeprowadzić inwentaryzację we własnym zakresie, jednocześnie powiadamiając właściciela środków trwałych i pozostałych środków trwałych o wynikach tej inwentaryzacji.

W obowiązującej Instrukcji gospodarki majątkiem, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzenie mienie w Urzędzie Miejskim w Łaziskach Górnych wprowadzonej zarządzeniem nr Fn.I/63/2012 Burmistrza Miasta Łaziska Górne z dnia 10 grudnia 2012 r. m.in. zapisano:

- *w § 14 pkt 3 - Odpowiedzialność za majątek gminy używany przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnych ponoszą Komendanci poszczególnych jednostek, nadzór prowadzi – merytoryczny pracownik Wydziału WK,*
- *w § 28 pkt 1 – Inwentaryzacja pozostałych aktywów - Inwentaryzacji środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, należności, w tym udzielonych pożyczek, powierzonych kontrahentom własnych składników majątkowych – dokonuje się na ostatni dzień roku przez uzyskanie potwierdzenia prawidłowości stanu tych aktywów przez bank i kontrahentów,*
- *w § 25 pkt 3 – Sposób przeprowadzania inwentaryzacji – Skład zespołów spisowych ustala, przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej, zatwierdza kierownik jednostki,*
- *w § 25 pkt 4 ppkt 2 – Do uprawnień i obowiązków przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej należy, m.in. stawianie wniosków w sprawie powołania składu osobowego komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych oraz w sprawie zmian i uzupełnień w ich składzie.*

Kierownik jednostki może przypisać odpowiedzialność za majątek gminy tylko pracownikom tej jednostki, zgodnie z rozdziałem II. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi z ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. Komendanci i członkowie poszczególnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych nie są pracownikami Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych. Działają na rzecz Stowarzyszenia jakim są Ochotnicze Straże Pożarne, które posiadają osobowość prawną.

Za przygotowanie przepisów wewnętrznych w zakresie rachunkowości, w tym projektu Instrukcji gospodarki majątkiem, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzenie mienie oraz zarządzenia Nr Fn.I/52/2018 Burmistrza Miasta Łaziska Górne z dnia 22 listopada 2018 r. odpowiadały: p. Iwona Ranoszek - Skarbnik Miasta oraz Naczelnik Wydziału Finansowego - Główny Księgowy Urzędu Miejskiego w Łaziskach Górnych.

Obowiązek ustalenia zasad (polityki) rachunkowości należy do kierownika jednostki, zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn.zm.).

Wniosek nr 16

Zaprzestać przeprowadzania inwentaryzacji metodą spisu z natury aktywów w podmiotach innych niż Urząd Miejski w Łaziskach Górnych oraz przeprowadzać inwentaryzację środków trwałych przekazanych innym podmiotom poprzez uzyskanie od nich potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów, zgodnie z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

Wniosek nr 17

Dostosować procedury wewnętrzne w zakresie odpowiedzialności za majątek gminy używany przez jednostki Ochotniczej Straży Pożarnych, stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz rozdziału II ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1320).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Elektronicznie podpisany przez Krzysztof Aleksander Róg

Krzysztof Róg